

O'ZBEKISTON ADABIYOTI VA SAN'ATI

1956-YIL 4-YANVARDAN
SHIQA BOSHLAGAN

АДАБИЙ-БАДИЙ, МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ, ИЖТИМОЙ ГАЗЕТА

№ 26 (4528)
2019 ЙИЛ 28 ИЮНЬ

МАТБУОТ ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХОДИМЛАРИГА

Қадри дўстлар!
Аввало сиз, азизларни касб байрамингиз – Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кўни билан чин калбимдан муборакбод этаман.
Сизларга ўзининг самимий хурматим, эзгу тилакларини билдириб, машаққатли ва олижаноб фаолиятингизда улкан муваффақиятлар тилайман.
Барчамизга яхши аёни, матбуот, оммавий ахборот воситалари иши ҳамма замонларда ҳам оғир ва масъулиятли бўлган. Мамлакатимиз янги тараққиёт босқичига кўтарилаётган, очиклик ва ошқоралик, сўз ва фикр эркинлиги ҳаётимиз мезонига айланиб бораётган ҳозирги даврда бу масъулият янада кучаймоқда.
Бугунги кунда дунё шиддат билан ўзгармоқда. Барча соҳалар каби ахборот олиши ва уни етказиш, таъсирчан жамоатчилик фикрини шакллантириш борасида ҳам рақобат кескин тус олмақда. Бундай мураккаб шароитда ҳаёт янги-янги талаб ва вазифаларни олдимизга қўймоқда.
Шуларнинг барчасини ҳисобга олиб, мамлакатимизда оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш бўйича кенг қўламли ислохотлар амалга оширилмоқда. Соҳага оид конун ҳуж-

жатларини такомиллаштириш, миллий медиа маконда турли мулк шакли ҳамда сиёсий-ижтимоий йўналишдаги оммавий ахборот воситаларининг эркин фаолият кўрсатиши учун зарур шароитлар яратилмоқда.
Глобал тармоқда Uz доменли веб-сайтлар, ахборот порталлари сони тобора кўпайиб, улар турли тилларда иш юритмоқда.
Янгича шароитда ахборот соҳасидаги давлат сиёсатини самарали амалга ошириш мақсадида собиқ Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги негизда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузурида Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги ташкил этилганидан хабарингиз бор.
Ушбу агентлик томонидан оммавий ахборот воситалари фаолиятини мувофиқлаштириш, журналистларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, хорижий медиа компаниялар билан ҳамкорликни кучайтириш, чет эл веб-ресурслари ва сайтларидан тўлиқ фойдаланиш имкониятини яратиб, бир сўз билан айтганда, ахборот майдонидagi фикрлар хилма-хиллигини таъминлашга қаратилган қатор чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.
Маълумки, ҳозирги кунда тобора тезкор ва кўп тармокли соҳага айланиб бораётган ом-

мавий ахборот воситалари учун глобал медиа маконда кескин рақобатга дош бера оладиган, фаол гражданлик позициясига эга замонавий кадрлар тайёрлаш олдимизда турган энг муҳим вазифадир. Ана шу заруратни ҳисобга олган ҳолда ташкил этилган Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университети анъанавий билим ва кўникмалар билан бирга, инновацион тафаккур, соҳага оид технологияларни, хорижий тилларни пухта эгаллаган кадрлар тайёрлаш бўйича республикамиздаги етакчи олий таълим муассасасига айланган, деб ишонамиз.
Кейинги пайтда мамлакатимиз оммавий ахборот воситаларида ҳаётимиздаги ижобий ўзгаришлар таҳлили, соғлом танқидий рух кучайиб бораётгани алоҳида эътиборга лойиқ. Чунки бундай тенденция ислохотларимиз самарасини оширишга, жамоатчилик назоратини, фуқароларимизнинг ижтимоий фаоллигини кучайтиришга хизмат қилади. Энг муҳими, барча даражадаги раҳбар ва мутасаддиларни эл-юрт фикри билан, замон талаблари билан ҳисоблашган ҳолда ишлашга ўргатади.
Албатта, ўзининг билим ва салоҳиятига, ишчанлик, фаилатларига ишонган раҳбар танқиддан қўрқмади, оммавий ахборот

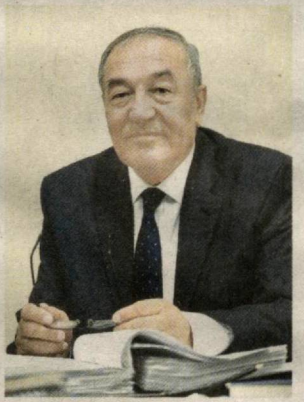
воситалари билан ҳамкорликни халқ билан мулоқотнинг самарали воситаси, деб билади. Аслида ҳам бундай мулоқот тараққиётимизни таъминлайдиган энг асосий омиллардан биридир.
Айни вақтда барчамиз бир ҳақиқатни унутмаслигимиз зарур: ахборот майдонидagi турли баҳс ва тортишувлар, аввало, ҳаққонийлик ва ҳолислик тамойилларига асосланиши, конун ва одоб қоидалари доирасида бўлиши, шахсий ғараз ва хусуматга, сохта обрў орттириш усулига айланиб кетмаслиги, инсон шахси ва шаънини таҳқирлашдан йироқ бўлиши, бундай салбий ҳолатларга бизнинг медиа майдонимизда мутлақо ўрин бўлмаслиги керак.
Ҳаётга доимо сергак кўз билан қарайдиган, халқ ва Ватан манфаатини ҳамма нарсадан устун қўядиган сиз, матбуот ахли, ўйлайманки, бу ҳақиқатни ҳар томонлама чуқур англайсиз.
Яна бир бор таъкидлаб айтмоқчиман, ҳаётимиздаги бугунги улкан ўзгаришлар, ислохотларимиз мантинги барчамиздан янгича ишлашни, янги ғоя ва ташаббуслар билан майдонга чиқишни талаб этмоқда.
Шу маънода, оммавий ахборот воситаларининг моддий-техник базасини, кадрлар салоҳиятини мустаҳкамлаш, миллий матбуо-

тимизнинг халқаро майдонда муносиб ўрин эгаллашига эришиш, Интернет журналистикасини ривожлантириш, ноширлик иши, китоб савдоси, обуна ва тарғибот масалаларида бутун дунёда ўзини оқлаган бозор механизмларини кенг жорий этиш, очиклик ва соғлом рақобат шароитида ишлашга ўрганиш бўйича биргаликда хали кўп иш қилишимиз керак.
Ўз навбатида, биз оммавий ахборот воситаларининг фаолият эркинлиги қафолатларини мустаҳкамлаш, журналистларнинг машаққатли меҳнатини муносиб баҳолаш ва рағбатлантириш, жамиятда демократик принциплар, фикрлар ва қарашлар рағбатлантириш таъминлаш борасида олиб бораётган ишларимизни албатта изчил давом эттирамиз.
Азиз ва мухтарам дўстлар!
Сиз, азизларни, сизларнинг тимсолингизда кўп сонли барча муҳлис ва муштарийларингизни бугунги кутлуг байрамингиз билан яна бир бор самимий табриклайман.
Барчангизга сихат-саломатлик, янги ижодий ютуқлар, хонадонларингизга тинчлик-хотир-жамлик, файзу барака тилайман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Садулла ҲАКИМОВ,
Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси раиси

БАТАН РАВНАҚИ, ХАЛҚ МАНФААТИ ЙЎЛИДА

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига йўллаган байрам табриғи, бир гуруҳ ҳамкасбларимизга давлат мукофотларининг топиштириш соҳа ходимлари қувончига қувонч қўшди. Самимий ва сермазмун табрик камтарин фаолиятимизга берилган юксак эътибор, шубҳасиз, биз журналистларни янада фаолроқ бўлишга ундайди.
Албатта, мамлакатимизнинг барча турдаги оммавий ахборот воситаларида фаолият кўрсатаётган барча журна-

листлар жамоаси табрикда билдирилган ҳар бир фикр ва ҳар бир ғояни чуқур ўрганиб, улардан ташкилий ва ижодий фаолиятида дастуруламал сифатида фойдаланади. Бугун, ахборот майдонидagi турли баҳс ва тортишувлар, аввало, ҳаққонийлик ва ҳолислик тамойилларига асосланиши, конун ва одоб қоидалари доирасида бўлиши, шахсий ғараз ва хусуматга, сохта обрў орттириш усулига айланиб кетмаслиги, инсон шахси ва шаънини таҳқирлашдан йироқ бўлиши, бундай салбий ҳолатларга бизнинг медиа майдонимизда мутлақо ўрин бўлмаслиги керак.
Ҳаётга доимо сергак кўз билан қарайдиган, халқ ва Ватан манфаатини ҳамма нарсадан устун қўядиган матбуот ахли бу ҳақиқатни ҳар томонлама чуқур англаши даркор.
Мен бунини шундай англадимки, ҳаётга сергак кўз билан назар солган одам бугунги кунда тобора обод бўлиб бораётган шахару кишлоқлар, маҳаллалар кўнгилларида нураб бораётган эскича қарашлар ўрнида янгича, тоза дунёқараш пайдо қилаётганини илғамаслиги асло мумкин эмас.
Президентимиз томонидан Сирдарё вилоятида илгари сурилган, бугун халқимиз қалбида яратувчилик завқини уйғотаётган Беш ташаббус ғояси ҳам

моҳиятан ҳар бир инсоннинг, пировард натижада бутун миллатнинг жисмоний, маънавий, маърифий ва руҳий оламида поклашга, иродасини мустаҳкамлашга, ҳаётини фаровон этишга қаратилган.
Бугун биз шундай замонда яшамизки, одамларнинг дарду ташвишлари, орзу-интилишларига дахлдор бўлмаган, сўз заррача қалр-қимматга эга эмас. Бугун одамийлик, бағрикенглик, кечиримлик, фидойилик каби сўзлар чинакамга ҳаётини маъно-мазмун касб этмоқда.
Матбуот жамият томир уришини белгилайди. Яъни шу юрт барчамизники, шу заминдаги ютуқ ва ўзгаришлар ҳам барчамизники, шундай экан тобора шиддатли тус олиб бораётган тараққиётимиз йўлидаги ғовларни бартараф этишга, биринчи навбатда, мен дахлдор ва масъулман, деган эзгу интилиш ҳар биримизнинг фаолиятимиз мезони бўлиши лозим.
Ишончим комилки, Президентимиз илгари сураётган барча ҳаётини ғоялар биз матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларини Ватанимиз равангига ва халқимиз манфаатлари йўлида дилни дилга, қўлни қўлга бериб, бир жону бир тан бўлиб, қалб даввати ва виждон амри билан яшаш ва ижод қилишга даъват этади.

ЁШ ИЖОДКОРЛАР АНЖУМАНИ: ЗОМИН ИСТЕЪДОДЛАРНИ ЧОРЛАЙДИ

Тароватли Ўрикисоё боаларида ёш ижодкорларнинг анъанавий анжумани бошланишига санокчи қўлар қолди. Ёшнинг товлари бағрида устозлар ҳамда менеждорлар даврасида илк бор шەър ўқиган ёшлар орасидан келажда адабиётимизнинг забардаст вакиллари етишиб чиқишига умид қиламиз.

Бундан салкам чорак аср аввал Жиззах вилояти ҳокимлиги ташаббуси билан асос солинган ва ҳозирга келиб қўлаб ёш истеъдодларни кашф этган анжуман бу йил ўзгача, кўтаринки руҳда, адабиётимизнинг кампа байрамидай қўтиб олинмоқда.

► 4-5

МУБОРАК КҲУНЛАР

Шоирлик деган касб йўқдир дунёда,
Ҳеч кимга "Шоир" деб берилмас диплом.
Юрагинг ёришиб кетар зийдан,
Туйқус шёър ёзилса –
Йўқласа илҳом.

Ва лекан тириклик урхоси аро
Сен ҳам эл қатори қойитгайсан жон.
Не бахтки, жонингга киргайдир оро –
Газета, радио, ойнаи жаҳон...

Сўз ва тасвир излаб,
Ёруғ ниятда
Мавзулар измида чопгайсан зир-зир:
Ишлайсан тер тўкиб тахририятда,
Касбинг аниқ – мухбир ва ё муҳаррир.

Нафис ташбхлардан аввал қаламинг
Ўжар жумлаларга тегиб чархланар.
Гоҳ олмос мисоли таъсиқ – қаломинг,
Гоҳо мис сингари арзон нархланар.

Розисан,
Шеърингни овутиб тунлар,
Қундуз қулоқ тутиб давринг сасига.
Кўксингдан ечилай чигал тугунлар –
Тўй қилсанг гонорар жамланмасига...

Улкан Тахририят асли бу – БАТАН,
Оламга йўлаган ҳар сўзи эзгу.
Балки шоир дея олмас мени тан,
Мухбирим, деса, бас – саодатим шу!

Ахир, шоирлик бу – касб эмас, илло,
Ҳеч кимга "Шоир" деб берилмас ҳужжат.
Ҳилол йўнган ойдан қаламим ила
Элға хизмат қилсам, мен учун шу – бахт.

Ўқинманг, дўстларим,
Ёмасангиз ҳам,
Сафда турганларининг собит бирисиз.
Юрт юкин елкага олганингиз дам,
Шубҳасиз, шу элнинг муҳарририсиз.

Неки хато бўлса – қилгайсиз тахрир,
Тузатгайсиз – неки бўлса гар гализ.
Давр китобини ёзғимиз, ахир,
Шу халқнинг ишонган муҳаррири – биз!

Қоғозга тушаркан қўнгил учқуни,
Экранлар ёришиб, зиёга тўлгай.
Демак, ҳар қунигимиз – Матбуот қуни,
Демак, ҳар қунигимиз муборак бўлгай!

Нодир ЖОНУЗОҚ

ҲАМНАФАСЛИҚ СУРУРИ

Шу кунларда Қуйичирчик туманига йўли тушган одамнинг юзига мамнуният балқади. Ниҳоят Чирчик дарёсининг қуйи оқимида тармок бўлиб чуваланиб оқаётган узанлар аро ястанган бу кентликларда ҳам худди мамлакатимизнинг бошқа туманларидаги каби обод маҳаллалар барпо бўлган. Эндиликда фуқаролар қафлдек теп-текис кўчалардан фарзандларини кўркам богчаларга хурсандчилик билан етаклашиб бориш, нурафшон мактаблар синфхоналарида ўғил-қизлари қувнаб билим олиши, хотин-қизлар замонавий дизайнлар асосида

қад ростлаётган маиший хизмат қорхоналарида, тикувчилик цехларида, савдо ва озик-овқат муассасаларида худди шахар аҳолиси каби марок билан хизмат қилиш, яшаш, яратиш имкониятларига эга бўладилар.
Бу ерда тумани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича сектор штаби ташкил этилган бўлиб, унинг худудида Беруний, Бешкент, Хужапискон, Чинобод, Кўксарой, Сурум, Сергели маҳалла фуқаролар йиғинлари ки-ради. Худудларда ташки-

лаган, қулуи ва тойлари дириллаган, қўйимчлари билкиллаган отлар суруви, уларнинг мастанга кишиновлари қулоқларга хуш ёқади, қўзларни қувонтиради. Сурурдан завқланиб, беиттиёр ўзининг ҳам қўшиқ айтвортинг келайди.
– Ўху, – деворди сафардошларимиздан бири, – эшитипсизларми, қарнай-сурнайларнинг овози келаяпти?
Ҳақиқатан ҳам қўзланган манзилга етишимиз билан эҳтилоб-биримизни тортини – башанг қийинган ахли боза-бақрасини етаклаб, худди байрамга ошпаётгандай Беруний МФЙ худудидagi мактаб стадионига селдай оқаётган экан. Қарнай-сурнайларнинг овози қўққа ўрлайди. Ерлик аҳолининг таърифлашча, экилганга 70-80 йил бўлган қиновлар қўланқасида кета-кетгунча Президент Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги тасарруфидagi наشريётлар томонидан чоп этилган китоб расталари жойлаштирилибди. Уларнинг атрофи муҳлислар билан гавжум. Бир томонда санъат мактабининг бўлғуси расомлари, Қамолдин Бехзод номидаги миллий расомлик дизайн институти талабалари ва таърибали ўқитувчилари ишти-рокида маҳорат дарслари ўтилоқда ва айни пайтда улар кишлоқда амалга оширилаётган бунёдкорлик жараёнларини матога муҳрлашга ҳаракат қилишмоқда. Ёш ижодкорлар орасида Ўзбекистон Республикаси Бадийи академияси, Бадийи ижодкорлар уюшмаси раҳбари Иброҳим Валихўжаев, таникли расом, Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби, доцент Ортиқали Қозоқовларни учратиб қолдик ва табиийки, суҳбатга чорладик.

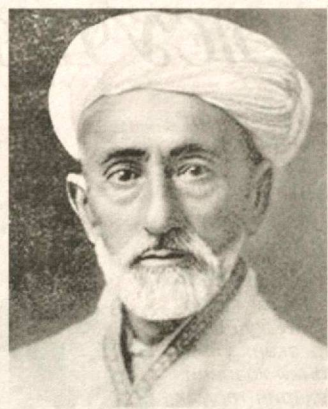
► 6

Ҳожи Абдулазизнинг отаси Абдурасул бобо ёшлигида иници Абулфайз билан Қоратогдан Самарқандга келиб, кекса қосибга шоғирд тушади ва унинг қизига ўланади. Ёш Абдурасул қосибчиликдан орттирган пулига Регистон майдони яқинидаги Кўкмасжид маҳалласидан мўъжазгина ҳовли сотиб олади. Шу ҳовлида 1852 йили тўнғич ўғли Абдулазиз дунёга келади.

Абдурасул ўта зийрак ва кучли хотирага эга бўлган бош фарзанди-ни олти ёшида бошланғич мактабга, сўнгра мадраса таълимига беради. Отасининг вафотидан сўнг Абдулазиз Самарқанднинг Хаймар мавзесидан жойлашган солиқ маҳкамасига ҳужжатларни кўчирувчи мирза бўлиб ишга қиради. Санъатга қизиққан мирза маърака ва йиғинларда хонанда-созандалар билан яқиндан мулоқотда бўлиб, улардан куй чалиш, кўшиқ куйлаш сирларини ўрганишга ҳаракат қилади. Шундай маъракаларнинг бирида ҳофизларга ошно бўлиб юрадиган Норкул самоварчи билан танишади. Самоварчи уни Самарқанднинг машҳур дуторчи ва танбурчиси Ҳожи Раҳим-

қомнинг тарихи ва бугуни ҳақида тушунчалар беради.

Ҳожи Абдулазиз Бухоро "Шашмақом"нинг бир неча қисмини мукамал билса-да, ижрочиликдаги бундай текис усулни қутилмаган жойда "гулпартав" қилишни, яъни "зебопарти", "чоргоҳ мухайяр", "авжи турк" сингари кўшимча авжлар киритилишини, гоёт баланд пардаларнинг эзриқмасдан силлиқ ва ёқимли айтилишини эшитиб, хайратда қолади. Хуллас, Ҳожи Абдулазиз Самарқандга қайтишига қадар олти ой мобайнида Ота Жалолдан мақом санъатидан таълиму тахсил олади. Шу тариқа "Шашмақом"нинг кетма-кет келадиган турли шохобчаларини тўла шаклда, қатъий усул билан ижро

ашуалардан ижро этиб берган. Бу саёхатлар унинг ижоди кўламини янада кенгайтди. Айтишларича, ҳофиз "Жазоир" куйини дастлаб жазоирлик чўпондан эшитган экан. Кенг тепалиқда кўй боқиб юрган чўпон саёхатчи Абдулазизнинг илтимосига кўра ўзи чалаётган куйни найда бир неча марта такрорлаган ва бу куй ҳофизга ёд бўлиб қолган.

Саёхатдан қайтган, ҳофиз уни ўзбек тингловчиларига мослаб қайта ишлаган. Ҳожи Абдулазиз билан суҳбатдош бўлган кишиларнинг эслашича, Маккага қилган дастлабки сафари пайтида у шоир Зокиржон Холмуҳаммад ўғли Фурқат билан учрашган.

Санъатимиз даргалари

Ҳикояларга қараганда, иккала ватандош кемада танишиб, худди эски кадрдонлардек суҳбатлашганлар.

Ҳожи Абдулазиз Абдурасулов 1936 йил 9 январда вафот этган. Ҳофиздан улкан маданий мерос қолди. Устоз яратган "Дўст худойим", "Бебоқча", "Бозургоний", "Эшвой", "Чорзарб", "Сўлим", "Гуллар боғи", "Шаҳнози Гулёр уфори", "Самарқанд ушшоғи", "Кўкон ушшоғи", "Чапандози Ироқ", "Гадойи", "Жазоир", "Қурбон ўлам", "Чапандози Наво", "Чапандози ушшоқ", "Абдурахмонбеги", "Мисрий", "Дала куйлари", "Ажам тароналари", "Даромади ушшоқ", "Уфори Бебоқча" сингари куй-қўшиқлар ўзбек мақом санъатининг бойлигига айланди.

Ҳожи Абдулазиз Абдурасуловнинг миллий маданиятимиз ва санъатимизни ривожлантириш борасидаги улкан хизматлари юксак қадрланди. Ҳофиз Мустақиллигимиз шарофати билан "Буюк хизматлари учун" орден билан тақдирланди.

Яқинда вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан Ҳожи Абдулазиз Абдурасуловнинг Самарқанд шаҳридаги уйини уй-музейга айлантириш йўлида қўйилган қадим улуг, савобли ишлардан бўлди.

Аслиддин СИРОЖЕВ,
Самарқанд шаҳридаги
22-мусика ва санъат мактаби
ўқитувчиси, меҳнат фахрийси

шига тенг келадиган одам камдан-кам топилса керак. Агар тингловчилар орасида ёшлар кўпроқ бўлса, ўйноқчи қўшиқ ва куйлардан ижро этарди. Бордию ёши ўтган тингловчилар кўпчиликини ташкил қилса, вазмин куй ва ашула бошлаб, ҳаммани ўзига ром қилиб оларди. У кишининг мусиқа усулидаги маҳорати бениҳоя зўр эди.

Ҳожи бобо қатъий сўзли, мустаҳкам иродали одам эди. Айрим санъаткорлар мансабдорларни, бой ва эшонларни кўрганда икки бўкилиб таъзим қиларди, такаллуфни ҳаддан ошириб юборарди. Ҳожи Абдулазиз эса бундай нуқсонлардан холи эди. Умуман, у киши санъаткорнинг обрўсини туширадиган иш қилмасди.

Риски РАЖАБИЙ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист

Ҳожи Абдулазизнинг ёнида тўрт йил юриб, ўндан таълим олганман. Менинг мусиқа санъатига меҳр-муҳаббат билан қарашимга, бастакор бўлиб етишишимга ҳам шу улуг инсон сабабчидир. Ҳожи Абдулазиз қиёс қилиб бўлмайдиган даражада зўр санъаткор эди. У ҳар гал ашула айтганида унга оригинал ранглар киритар, ашула унинг овозида янгидан тугилаётгандек туюлар эди. У кўпинча юқори пардаларда куйлаб туриб, овозини бирдангига бир ярим октава, баъзан икки октава пастга тушириб юборар ва яна усталик билан ҳалиги баланд пардага кўтарарди. Бундай маҳорат билан ашула айтиш наманам деган ҳофизларга ҳам насиб этмайди. Ҳожи бобо ашула айтганида Леви Бобохонов, Домла Ҳалим Ибодовлар ҳам унга чин юракдан тан бериб: "Ҳожи жуда замонавий санъатчи, серқочирлиқ ҳофиз, унга тенглашиш қийин", дер эдилар.

Имомжон ИКРОМОВ,
Ўзбекистон халқ артисти

БИЗ КАШФ ҚИЛГАН МУҚАДДАС

Санъат кишилари билан бир неча йиллик мулоқотлардан англадимки, баъзи одамларда санъатнинг бирор турига ошўфталик жуда ёш пайтларидаёқ намоён бўлиб, мақсадлари йўлида тинимсиз изланиб, истеъдодларини сайқаллаб борадилар. Баъзан санъаткор бўлиш мутлақо хаёлига келмаган, мактаб давридаёқ аниқ бир касбни мўлжаллаб, шу йўлда саъй-ҳаракат қилиб юрган одам, нимадир сабаб бўлиб санъат оламига шўнғиб кетганини сезмай қолади. Суҳбатдошим Муқаддас Мамадалиева ана шу иккинчи тоифа одамлар сирасига қиради.

Анчадан буён Муқаддасхонни Муқимий номидаги ўзбек давлат мусиқий театри актрисаси сифатида яхши билсам-да, унинг ёшлигида ҳуқуқшунос бўлиш орзусида бўлгани, Фаргона кооператив техникумида ўқиганидан беҳабар эканман. Эҳтимол, унинг санъатни ниҳоятда севишини, чилдирма чалиб қўшиқ айтиши, турли тадбирларда бемалол бошловчилик қилишини яхши билганим учун, бошқа орзуси борлиги ҳаёлимга келмагандир. Ҳар ҳолда, бу мен учун янгилик бўлди. Бу ҳақда М.Мамадалиеванинг ўзи шундай ҳикоя қилади:

— Аслида санъатга кириб келишим Оллоҳнинг инояти, деб ўйлайман. Чунки техникумни муваффақиятли тугатганим, иш ва ўқишда фаол бўлганим учун менга Халқ ҳўжалиги институтига йўлланма берилди. Агар ўшанда шу йўлланма билан пойтахтга келганимда, ўқишга кириб, бутунлай бошқа соҳадан кетган бўлардим. Лекин оилавий шароитим туфайли кундузи ишлаб, ишчи-ёшлар мактабининг 12-синфини битирдим. Турли тадбирларда қатнашиб, санъатни, айниқса, кўшиқ айтиш ва театрни севиб қолдим. Шу сабаб, 1990 йили Тошкент Театр ва рассомлик санъати институтининг мусикали драма факультетига ўқишга кириб, 1995 йили имтиёзли диплом билан тугатдим. Очиги, учинчи курsgа "Санъатни танлаб тўғри қилдимми?" деган савол мени қийнади. Лекин театрчага ишга келган, қарашларим ўзгарди. Кичик-кичик роллар беришди, турли вилоятларда бўлдим, юрт танидим, одамларни кўрдим. Саҳнанинг сеҳри борлигини ҳис қилдим. Бир сўз билан айтганда, театрга "касал" бўлиб қолдим. Тўғри, бугун катта санъаткор бўлмагандирман, аммо санъатда ўзимни топдим. Айниқса, Аҳад Пармоновдек кучли режиссёр, истеъдоднинг қадрига етadиган одам "Хонума" спектаклида Кабато ролини ишониб топширганидан кейин, ўзимга ишончим мустаҳкамланди.

Муқимий шундай, диплом олган М.Мамадалиеванинг олдида қаерда ишлаш мумкинлиги ҳақида савол турмади. Чунки Муқимий номидаги театрининг хор жамоасида ишлаётган ёш актриса, бир неча кичик ролларда саҳнага чиқиб, мўлимларга танилиб қолганди. Хуллас, талабаларда бошланган ижод бир маромда давом эта бошлади. Учинчи курсдаёқ "Кампир кетармиш" спектаклида Ойжамол ролини ўйнаган бўлса, кейинчалик "Куввлар конкурси"да Эъзоз, "Дилафўзга тўрт ошқ"да Соҳида, "Тилло туҳум" эртагида Дўсжон, "Суперқайнона"да Сурайё, "Суперқайнона-2"да Холида ҳолднинг, "Жайдари келин"да Меҳри ва унинг овсинлари, "Тузқ"да Шоҳида, "Бу чоллар ёмон чоллар"да Кабира-қобра, "Осмондаги Хулларим"да Соҳида, "Хонума"да Кабатот, "Антика совчилар"да профессор Малика Юсуповна ва Арвоҳ-амма... бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин.

Аслида гап рўйхатда эмас. Чунки ижро этган роллари саногий юқоридагидан-да кўп актёр ёки актрисалар юртимизда оз эмас. Лекин ҳамма ҳам Муқаддасга ўхшаб, саҳнадан ташқарига кечаётган турли жараёнларга, ай-

тайлик, жойларда ўтказиладиган тарғибот-ташвиқот ишлари, меҳнат аҳли, ёшлар билан учрашувлар, анжуман ва тадбирларга борлиги, жон-дили билан киришиб кетавермайди. Қаҳрамонимиз бундай учрашувлардан илҳом олади, муҳлислар билан юзма-юз мулоқотдан завқланади ва атрофидагиларга ҳам кайфиятини юқтира олади. У давраларни самимий бошқаришдан ташқари, фақат ўзига хос ширали овозда куйлаган қўшиқлари билан йиғилганларга ҳушқайфият улашади, ўзи рақсга тушиб, бошқаларни ҳам даврага торта билади. Эҳтимол, кимларгадир бу оддий ҳол туюлар. Лекин, бизнингча, ана шундай давраларда Муқаддас ҳам актриса, ҳам бошловчи, ҳам юраги завққа тўла самимий инсон сифатида бор бўй-баста билан намоён бўлади. М.Мамадалиеванинг шеър танлай билиш, уни тингловчиларга бор маъно-маъмуни билан етказа олиш қобилияти, давра қатнашчиларини назарда тутиб шеър ўқиши ҳам кўпчиликка ўрناк бўлгулик. Шоирликка даъво қилмаса ҳам, шеърлар машқ қилиб туради.

Би ишларни бирдек уddaлай олишида эса унинг театрда ишлаб туриб, 2009-2011 йилларда Санъат ва маданият институтининг аспирантура бўлимида ташкил этилган режиссёрлик курсида ўқигани қўл келди. Курс раҳбари улуг режиссёрларимиздан бири Шухрат Аббосов бўлган. 2010 йили ўзининг сценарийси асосида "Беҳи гули" моноспектаклини қўйиб, ўзи роль ижро этди. 2011 йили Қўкон мусикали театрида ўз асари асосида "Жоним бахшида" спектаклини саҳналаштирди. Айнан шу асар олдинроқ "Қунарлардан бир кун" номи билан Гулистон театрида диплом иши сифатида қўйилганди. Қизиги, бир спектакль икки театрда икки хил саҳна талқини билан томошабинларга манзур бўлди. 2012 йил "Дебют" фестивалида Қўкон театрида режиссёр сифатида қўйган "Жоним бахшида" асари билан қатнашиб, "Актёрлар ансамблини яратишдаги маҳорати учун" диплом ва қимматбаҳо совға билан тақдирланди. 2018 йили пойтахтимизда ўрнатилган Арча атрофидаги томошаларда намоёиш этилган "Лолахоннинг саргузаштлари" эртақ-томошаси ҳам болаларга завқ бағишлади.

М.Мамадалиева айни пайтда театрдаги, тадбирлардаги фаолиятини давом эттиряпти. Орзулари кўп. Бироз вақт топилиб қолса, кўлга китоб олади.

— Шу кунларда фалсафий асарларга эҳтиёж сезяпман, — дейди Муқаддас. — Айниқса, файласуфлар ҳақида кўп билишни истайман. Чунки улар ҳақида ўқиганим сари одамларни қайтадан кашф қилиб борапман. Ҳозир "Жаҳон бестселлерлари" туркумида Бадо Шефернинг "Пул алифбоси", "Ғолиблик қонунияти", "Молиявий эркинлик сари йўл" каби сара асарлари мутлааси билан бандман. Санъатда ҳали айтар сўзим бор, деб ўйлайман. Умид энг охирида ўлади, дейишади-ку. Умид сўнишига эса ҳали эрта.

Гулчехра УМАРОВА

ЯНГИ КЎПАНМАЛАР

Ўзбекистон композиторлари ва бастакорлари уюшмаси Ўзбекистон ижодкорларини қўллаб-қувватловчи "Илҳом" Жамоат фонди билан ҳамкорликда бир қатор адабиётларни нашр этди. "Дилором Сайдаминанова. Жизнь в гамме звуков", "Рустам Абдуллаев. Жизнь в музыке" монографиялари, "Ўзбекистон композиторлик ижодиёти масалалари" ва

Тақдирот

"Ўзбекистон композиторлари ижодида замонавий технологиялар: муаммо ва ечимлар" конференциялар маърузалари тўпламлари шулар жумласидан.

Уюшма зафида бўлиб ўтган маъруза адабиётларнинг тақдиротида китобларнинг муаллифлари ва асосий қаҳ-

рамонлари билан бўлган ижодий учрашув тадбир иштирокчиларида катта таассурот қолдирди. Илмий-адабий аҳамиятга эга маъруза адабиётлар ёшларнинг ил-

мий салоҳиятини оширишда, Ўзбекистоннинг таниқли композиторлари ҳаёти, ижоди ва услубий қирраларини чуқур ўрганишларида муҳим ўрин тутади.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси санъат ароби, профессор Дилором Омонуллаева, мусиқашунос олимлар — санъатшунослик фанлари номзоди, профессор Ирина Галушен-

ижродаги қўшиқлари, мумтоз наволар муҳлислар олқишига сазовор бўлди.

Ўзбекистон давлат Санъат ва маданият институтининг ўқув биносидан "Фольклор, тил ва маданият масалаларини илмий ўрганишда фан ва инновациялар уйғунлиги" мавзусида халқроқ илмий-амалий конференция ташкил этилди. Тадбирни Ўзбекистон Республикаси Маданият вазири Бахтиёр Сайфуллаев очиб, анжуман ишига муваффақият тилади.

"Ўзбекистонда бахчилик ва унга оид айрим терминлар этимологияси" мавзусида Санъат ва маданият институти ректори Иброҳим Юлдашев маъруза қилди. Жаббор Эшонкулов, Шомирза Турдимов, Мухуддин Гумуш, Жаҳонгирли Руслан каби олимларнинг маърузалари талабаларда қизиқтириш уйғотди. Анжуман якунида мутахассислар билан ўзаро савол-жавоб бўлиб ўтди. Институт жамоаси ташкил этган инновацион, илмий-ижодий ишланмалар кўргазмаси қанташчиларга манзур бўлди.

Б.НИЗОМОВА

Ҳожи Абдулазизнинг ижодий фаолияти ўзбек халқ мусикаси тарихида алоҳида ўрин тутди. Унинг ижодида баҳо бериш учун фақат "хофиз" деган сўзнинг ўзи кифоя қилмайди. У киши истеъдодли ҳофиз бўлиш билан бирга, нозик пардаларда қалбни титратувчи оҳанглар ижро этадиган созанда, халққа яқин дилрабо куйлар яратувчи бастакор ҳам эди. Ҳожи Абдулазиз шахсан менга ва менинг тенгдошларимга мусиқа илимидан таълим берган устозларнинг энг зуккоиси бўлган. Ҳожи Абдулазиз халқ куйларини ёрқин бўёқ ва жилвалар билан боитишга уста эди. У кўпинча халқ орасида оғиздан-оғизга ўтиб юрган кичик бир куйини "Намуди уззол", "Намуди ушшоқ", "Мухайяр", "Турк" сингари намудлар билан бойитиб, катта ашулага айлантириб юборарди. Устоз ҳофизнинг куйлар учун мазмундор шеърлар танлаши, ўзи ҳам шеърлар машқ қилгани кўпчиликка маълум. Ниҳоятда нозик дидли, ҳушқачмак ҳофиз Абдулазиз яқка ўзи ҳар қандай даврда томошабинни санъатига маҳлиё қилиш қувватига эга эди. Қисқаси, Ҳожи Абдулазиз мусиқа санъати учун туғилган одам эди.

Юнус РАЖАБИЙ,
академик

ИЖОДА ЧОРАЛАЙДИ ЗОМИН ПОЛАРИ

Она тили

Хар бир сўзи яшнаб кетар айтсам алёр,
Фахрлансам, ўзгача бир сурури бор,
Кўҳна тарих ва келажак гурури бор,
Ватан ишқин ўз тилингда куйла, элим,
Номус-орим, беғуборим — она тилим.

Навоийдан қолган наво янграган соз,
Шоҳ Бобурийнинг паноҳида тошган эъзоз,
Юрагимда имон каби ёқут, ихлос,
Хизматингга отланарман боғлаб белим,
Боболардан мерос қолган она тилим.

Сен бўлмасанг, бўлармидим элда шоир,
Ёзганларим бир девона дилга доир,
Ўзбекларни ўзбек қилган ўзинг, ахир,
Сендайин соф бўлсин менинг юрган йўлим,
Сен буюк халқ юрагисан, она тилим.

Рашид ХУЖАМОВ

Сирдарё вилояти

Кўнглим

Ўйимга енг кўнглим-а,
Бўйимга тенг кўнглим-а,
Хеч сўли йўқ ўнглим-а,
Кел, гўзал дил бўламиз!

Табиат бир тилсим-ай,
Ғуборларни тилсин-ай,
Бўронларни менсимай,
Ёқимли ел бўламиз.

Юлдуз тунга асирми?
Тилда ёлгон, чин бирми?
Тоғ билдилар кибри,
Биз эса сел бўламиз.

Ўйимга енг кўнглим-а,
Бўйимга тенг кўнглим-а,
Хеч сўли йўқ ўнглим-а,
Кел, гўзал дил бўламиз!

Киприк

Қуюнчагим — онажоним,
Айтай десам... шу... ҳалиги,
Ўйлатади сизни бунча,
Кипригим калталиги.

Қалаштирдим баҳоналар,
Ўзун киприк яхши, бироқ,
Нурга илҳақ дунёимизни
Кўрсам дейман-да порлоқ.

Яширмасин бирор тўсиқ
Ўтдан ўтқир нигоҳимни.
Англасинлар бир қарашда
Гоҳ севинч, гоҳ оҳимни.

Камчиликка йўйманг, опа,
Улар бизга ўринсизлар.
Қайдан билсин нуқсонини
Киприги узун қизлар!

Муниса АЪЗАМОВА

Навоий вилояти

Хайрли тонг

Хайрли тонг, қуюқ киприк, қош,
Ҳаловатда, айт, олдинги тин?
Тураганим чиққанда қуёш?
Гўдак тонгни томоша қилгин.

Эй, кўзларим янги лаҳзанинг
Либосига гуллар қадагин.
Туларингни гафлатта сотдинг,
Тонглариингни менга атагин!

Кўз олдида турган борлиқни
Кимдир ҳали англаб етмаган.
Қара, боғнинг қўқ чойшабидан
Ҳали тонгнинг ҳиди кетмаган...

Қулоқларга чалинса азон,
Кўзлар эмас, уйғонади дил.
Кўзларингда уйғонган шу тонг,
Аввал қалбда уйғонади бил!

Сен билан

Хеч ҳам тугамас йўл,
Йўлакчи сайр этсак.
Иккимиз ушлашиб қўл,
Юракни сайр этсак.

Сен билан юрсак бирга,
Бўлмаса йўл охири.
Ҳамроҳ бўлсалар бизга,
Баҳору куз ёмири...

Орзулар тўлиб дилга,
Етиссак шу йўл билан.
Етажакмиз манзилга,
Йўлга чиқсак дил билан!

Наргиза УСМОНОВА

Қашқадарё вилояти

Саратон

Харорати ошди қуёшнинг,
Ой юзидан ювилди пардоз.
Капалаклар учаётган пайт,
Бунча секин келаянсан, ёз!
Даласига боққан деҳқоннинг,
Манглайига ажин тушибди.
Бизда шотут тугамай туриб,
Қай ҳудудда тарвуз пишибди.
Учиб кетган варрагим излаб,
Югураман дала, қир оша.
Комбайини кўрмаган қизга,
Бугудой ўрими ҳам томоша.
Зардолига таъм кирди бирдан,
Боғлар аро рўҳим кезарди.
Илк бор совчи келганин кўриб,

Машҳур футболчиға ҳавас билан чақа-
лоққа Пеле деб исм қўйдилар. Унинг фут-
болчи бўлишини ният қилдилар. Бешиги-
га ҳам коптокчалар илиб қўйдилар. Чақа-
лоқ кўргани келганлар унинг исмини эшит-
гач, кулимсираб қўйишар, отасининг фут-
бол ишқибози эканини билишса-да, бу
қандайдир эриш туюларди. Отасини тани-
маганлар боланинг исмини эшитганда, ўз
қулоқларига ишонмай, яна қайта сўрашар-
ди: "Чиндан Пелеми? Ўзбекча исм қўймаб-
сизлар-да!.. Майли, умри билан берган
бўлсин!". Аммо бу исмини юракдан маъ-
қуллаган бирорта одам топилмади. Хай,
майли ўз боласи — нима қўйса, ўзи
билади, деди одамлар.

Бола мактабга борди.

Биринчи дарс танишув...

Алишер, Мардон, Мафтуна... Махмудов
Пеле! Ўқитувчининг ҳам беихтиёр кулгиси
келдию ўзини тутди. Бу ғалати исм эгаси-
ни кўп хижолат қиларди. Бошланғич синф-
ларда билинмади, лекин ўсмирлик пайти-
да Пелега минг бир лақаб ёпишиб қолар-
ди: пела, негр, пўли... Баъзи қитмирлар
эса: сени лўлилар ташлаб кетган, шунинг
учун исминг шунақа, қара, ҳаммани исми
ўзбекча, битта сенинг исминг Пеле дейи-
шарди. Буниси ҳам ҳолва экан, асосий му-
аммо отасининг ишқибозлиги бўлди. Ота-

Олчаларнинг юзи қизарди.
Девор оша кузатар ҳар кун,
Кўшини кизни соғинган терак.
Мураббони тугатиб тушда,
Муздай сувга чўмилар қўйлақ.
Нур теккандай ҳазин юзига,
Кун кўзида унікара айвон.
Ҳаммасини бошлаб қўйиб, сўнг
Хуррак отиб ухлар Саратон!

Ўша пайтлар...

Ўша пайтлар,
афсун эди бари умрим,
Ҳайрат бўлиб кўринарди турфа тараф.
Ўн саккизга етиб-етмай юрган ёшда,
Севмоқ шарафимди, севишмоқ шараф.

Кумуш ЎСАРОВА

Самарқанд вилояти

Шукрона

Қара, рангинкамоллар бизга мушток,
Муаттар бўстонлар бизга мушток.
Муҳаббат юртида билсанг яшаш бахт,
Кувонгин, меҳрибонлар бизга мушток.
Ватан ободдир, шукрона қилгин,
Саодатли замонлар бизга мушток.
Бутун ёшлар учун имконият кўп,
Ўқи, илм ол, шонлар бизга мушток.
Фақат меҳнат ила роҳат топарсан,
Фароғат тўла онлар бизга мушток.
Қанот ёзгин, баланд учмоққа шай бўл,
Алишер, осмонлар бизга мушток.

Бахт

Қалбимиз ичра зиё бўлса, шу бахт,
Хар нафас дилда вафо бўлса, шу бахт.
Эй диёрим, сен саодат масканим,
Доимо сулуҳ сафо бўлса, шу бахт.

Хар нафас фарзандга бахт истаган
Онамиз биздан ризо бўлса, шу бахт.

Ғамга ботган чоғимизда биз билан
Ўн эмас, бир ошно бўлса, шу бахт.

Майли зебо бўлмасин дилдоримиз,
Борлиги номус, ибо бўлса, шу бахт.

Эй Алишер, бизга олқиш шарт эмас,
Шеъримиз дилларга жо бўлса, шу бахт.

Алишер МУКИМОВ

Сурхондарё вилояти

Келгил

Сен — дўст, юрагимнинг яқин одами,
Қалбимни зиёрат қилгани келдим,
Кўнгли томонларга хавотир тушли,
Жон-таннинг омонини, белгали келдим.

Сўзингни, кўзингни, ўзингни, эй дўст!
Кечикиб, ичкили кўргани келдим.
Дилим булоқ, аммо меҳрга ташна,
Тўқилгани келдим, тўлгани келдим.

Анордай ёрилиб, алвон бўлар қалб,
Дийдор малҳамини сургани келдим.
Хаёт — бешафқат жанг бошларкан, қўқма,
Бир умр ёнингда тургани келдим.

Бир бошга минг савдо солади тақдир,
Елканга бош қўйиб кўнгани келдим.
Неки дард бермасин, қайгу бўлмасин
Ахир, мен борман-ку, дегали келдим.

Ушқ

Бу тонг бир ишқ тўғилмиш
биродар,
Бир ширин,
Бир тоза,
Бир озода,
Рўҳимни элтади Ўзига
Ишқ — қанот!

Елларнинг сочларин тортқилаб
Қушчалар салавот айтади.
Соғинчранг қўйлақда кўнглингни
Бахт қайтади!
Лабимдан тошад
сўзларим
Мен айтсам
юз айтм,
минг айтм,
Сарсари йилларнинг бағрига
Шеър бўлиб қайтдим!

Хонзодабегим ЖАМОЛОВА

Тошкент вилояти

Осмоннинг эртаги

Кўкда юлдуз маржонлари
Живир-живир.
Чўпчак айтар бир-бирига
Шивир-шивир.
Ойнинг нури таралади
Жимир-жимир.
Мен-чи Ойнинг эртагини
Тинглаб ётдим.
Кўзларимга уйку келиб
Тошдек қотдим.
Эртақдаги пахлаводдек
Хуррак отдим.

Меҳмонга

Олапар бир меҳмон чорлаб,
Олағин суяб қўйди.
Олмаҳонни қутиб олгач,
Хурмат деб суяб қўйди.

Меҳмон қуруқ келгани йўқ,
Совғаси ортиқ бўлди.
Кўзқорин, сара ёнғоқ
Муносиб тортиқ бўлди.

— Қани-қани, олинг, — дея,
Бир-бирга саза қилди.
Аммо қайдан Ҳакка келиб,
Ёнғоқдан маза қилди...

Ўткир ТОТЛИБОВ

Жиззах вилояти

Саҳифани Хумюн АКБАРОВ тайёрлади.

П Е Л Е

Отаси Пеленинг футболчи бўлишини,
футболни севишини, Пеле даражасига чи-
қишини хоҳларди, кечалари ухлатмай фут-
бол кўрсатиб чиқарди. Бечора Пеле
бўлса, қизарган кўзини ишқаб
телевизорга беаъно тикилиб
ўтирарди. Айниқса, ўша жамоа
мағлубиятга учраганда беса-
баб калтак еган онаси, полда
чил-чил синган пиёла, сингисининг чир-
қиллаб йиғлаши Пеленинг футболдан
нафратланишига сабаб бўлди. Отаси уни
ҳар кун машқ қилдираб, ҳовлидаги дар-
возага копток тептирар, Пеле эса, юраги
қалтираб, гол уриш эмас, отаси уни
сўкмаслиги учунгина ҳаракат қиларди. Шу
тариқа Пеле ва футбол ўртасида улкан
жарлик — нафрат пайдо бўлди.

Дадасининг дўсти, футбол мактабининг
директори уни сўзсиз футбол мактабига
қабул қилди. Дадасининг орузси — фут-

Қатра

Элбек ОКЎТАЕВ

Сирдарё вилояти

Янги таржима

Шаҳарнинг юқори қисмида Кувноқ шахзода-
нинг ҳайкали ўрнатилган. Ҳайкал олтин билан
қопланган, кўзлари оч ҳаворанг, қимматбаҳо
тошлар билан безатилган, белига қизил рангда-
ги қимматбаҳо тош илинган. Унинг гўзаллиги-
дан ҳамма ҳайратда эди. Оналар болалари йи-
лаганда Кувноқ шахзодага ўхшасанг бўлмайди-
ми, деб лакки беришарди.

Оскар УАЙЛЬД

ҚУВНОҚ ШАХЗОДА

Бир куни кечаси ёлғиз қуш
шаҳар бўйлаб учиб юрди. Бошқа
қушлар эса Миср томонга қанот
қоққан эди. «Тунни қарсда ўтказ-
сам экан, — дея ўйга толди қуш
ва қўзи ҳайкалга тушди. — Жула-
ям баландда экан, тепада ҳаво тоза бўлса керак».

Қуш Кувноқ шахзодаининг оёғига қўнди. «Ме-
нинг олтиндан ёғоғим бор», деб ўйлади у. Лекин
эндигина қанотига бошини қўйган ҳам эдики,
бошига бир томчи сув тушди. Қушча осмонга
қаради: «Жуда ҳам ғалати. Осмонда булут йўқ,
Ёмғир ёяпти, шекилли. Бу ерда жон сақлай ол-
майман чоғи, бошқа жой топишим керак», деб
ўйлади у ва учиб кетишга ҳозирланди. Энди қано-
тини ёймоқчи бўлганида тепага қарагиси келди:
биласизми, у нималарни кўрди?

Кувноқ шахзодаининг кўзлари тўла ёш эди. Кўз
ёшлари олтин қопланган юзидан сизиб тушарди.
Унинг юзи ой шуъласида нур таратиб турар ва
қушча унга жуда ачинаиб кетди.

— Сен кимсан? — деб сўради қушча.
— Мен — Кувноқ шахзодаман!
— Нега йиғлаяпсан? Қара, кўз ёшиндан ҳўл
бўлиб кетдим.

— Ҳаётлигимда, — деди шахзода, — бошқа-
ларникидек юрагим бор эди. Бироқ билимим,
ҳозир нега йиғлаяпман. Саройда яшаган пайтим
қайгу нималигини билмасдим. Кун бўйи сарой бо-
ғида дўстларим билан ўйнардим, оқшомлари

Эртақ

рақса тушардим. Боғнинг атрофи баланд девор
билан ўралганди. Унинг ортида нима борлигини
билмасдим. Шунинг учун ҳам мени Кувноқ ша-
зода дейишарди. Ўзимнинг кичик оламимда кувноқ
юрдим. Ҳозир эса мен вафот этганман ва шу
ерга ҳайкалимни ўрнатишди. Мана энди шахрим-
даги барча ғам-қайғуни ўз кўзим билан кўряпман.
Юрагим арзон металдан ясалган бўлса ҳам ўрта-
няпти, шунинг учун йиғлаяпман. Бу ердан узоқ-
да, — деди у паст овоз билан, — кичкина бир
кўчада хароб бир уй бор. Очiqк деразада бир аёлни
кўрдим. Унинг юзлари озгин, қўллари қип-қизил
қавариб кетган. У саройда қиролнинг хонимлари-
дан бирига рақс тушганда кийиши учун қўйлақ
тикяпти. Аёлнинг жаж-
жи ўғилчаси хона бур-
чидаги қаравотда
ётибди. Болақай оғир
касал. У чинқириб йи-
лагити, чунки онаси унга фақат дарё
сувини беради, холос. Қушча, унга ме-
нинг қимматбаҳо тошимни олиб бо-
риб бера оласанми? Мен бу ердан
кимирлай олмаяпман.

— Мисрда мени дўстларим қутяпти, — деди қушча.
— Қушча, қушча, илтимос бир кеча қолиб, шу
тошни олиб бор. Болақайга жуда раҳимин келяп-
ти, — деди шахзода.

— Ҳозир жуда совуқ, — деди қушча, — эртага
олиб бориб бераман.

— Раҳмат сенга, қушча, — деди шахзода.
Эртасига қушча шахзодаининг белидан қиммат-
баҳо тошни олиб, шаҳарча томлари устидан учиб
ўтди. Сарой ёнидан учаётганда мусиқа овозини эшит-
ди. Қушча дарё устидан учиб ўтиб, ниҳоят ўша уйга
етиб келди. Ичкарига қараса, болақай қаравотда
ётибди, онаси чарчаб ухлаб қолган экан. У уй ичига
учиб кириб қимматбаҳо тошни стол устига қўйди-
да, Кувноқ шахзодаининг олдида учиб кетди.

— Бу жуда ғалати, — деди қушча, — ҳаво жуда
совуқ, лекин мен илиқликни ҳис этипман.

— Чунки сен савоб иш қилдинг, — деди шахзода.
Қушча ухлаб қолди. Эртаси тонгдан қушча ша-
ҳар бўйлаб уча бошлади. У қашшоқ оилаларга ол-
тин улашарди.

Инглиз тилидан
Ойдиной ВАХОБЖОНОВА
таржимаси.

Анджон вилояти

ҲАМНАФАСЛИК СУРУРИ

Бошланиши биринчи саҳифада.

— Биласиз, давлатимиз раҳбари илгари сурган беш ташаббуснинг биринчи бандида ёшларнинг бўш вақтларидан самарали фойдаланиш, уларнинг рассомлик истеъдодини юзага чиқаришга эътибор қаратилган, — дейди О. Қозоқов. — Биз академиямиз раҳбарияти билан келишиб, бу ерга 17 нафар ёш талаба-рассомлар, тажрибали ўқитувчилар билан ташриф буюрдик. Кўриб турганингиздек, ижодкорларимиз кишлоқнинг ҳозирги манзараларини бор ҳолча чизишпти. Ҳадемай, қурилиш-таъмирлаш ишлари низолабганча, биноларнинг янги кўриниши билан аввалгиларини таққослаб, яна бир кўргазма ташкил этилди. Рассомларимиз атрофини ўраб олган ёшларнинг кўзларига эътибор қилинг: ҳайрат тўла. Ахир, оддийгина бўёқлар воситасида кишлоқ манзаралари уларнинг кўз ўнгиде расмга айланмоқда. Тўғри, ёшлар бу каби расмларни китобларда, журналларда авваллари ҳам кўрган бўлишлари мумкин. Аммо уни тенгдош рассомлар чиқарганини кўришнинг завқи бўлакча. Психологик нуқтаи назардан олиб қаралса, рассомликка иқтидори бор, санъатга иштиёқли фарзандларимизни аниқлашнинг энг осон йўли ҳам мана шундай — улар билан бақамти ижод қилиш. Улар бераётган саволлар ҳам қизиқ. Рассомларимизнинг қўл ҳаракатларига маҳлиё бўлиб, умид билан тикилишларида ҳам бир ҳикмат яширин. Демак, уларнинг қалбида ҳам иштиёқ уйғонмоқда, энг асосий мақсад ҳам ана шу қобилиятни юзага чиқариш.

Нариоқда ҳарбий ансамбль томонидан ижро этилаётган марш қўшиқлари зарбидан қаддингиз беихтиёр тикланади, гурур туя бошлайсиз. Ахир, бу қўшиқлар Ватан, унинг шарафи, тинчликнинг барқарорлиги ҳақида.

Энг катта воқеа мактаб стадиониде кечаётир. Сўхбатдошимиз "Бирлик" маҳалласи раиси Ҳанифа опа Ҳусанова ўз таассуротларини шундай ҳикоя қилиб берди:

— Бугунги тадбирдан фуқароларимиз жудаям хурсанд. Озодбек Назарбеков, Алишер Файз, Гийос Бойтоев каби санъаткорлар, танкили шоир ва ёзувчилар, рассомлар, жаҳонга донги кетган машҳур спортчиларни бир жойда — Беруний номидаги маҳалла фуқаролар йиғини марказида кўриш биз учун

орзу эди. Эрталабдан буён аҳоли ўртасида вело-марафон, тикувчилик, китобхонлик, ижодкорлик, компьютер техникаларидан фойдаланиш бўйича мусобақалар, беллашувлар ўтказилди. Шеър қўшиқлар оғушида дилларимиз яйради. Фолибларга турли қимматбаҳо совғалар улашилди. Мама, кўриб турибсизлар, иш шундай суръатда давом этса, ҳадемай обод бир маскан бунёд бўлади. Ушандам келингизлар, хайми?!

— Албатта, — дедик опанинг қувончига шерик бўлиб. Ҳақиқатан ҳам, бу ерда эрта тонгданок Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи, Ўзбекистон Маданият вазирлиги, Ўзбекистон Ёзувчилар уюмси, ЎЗМТРК ва бошқа қатор давлат ва жамоат ташкилотлари ташаббуси билан давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилган беш ташаббуснинг мазмун-моҳиятини аҳоли ўртасида тарғиб этишга қаратилган тадбирлар ташкил этилди.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюмси тарғибот гуруҳи томонидан ўтказилган китоблар тақдими, айниқса, йиғилганларда катта таассурот қолдирди. Уюшма раисининг биринчи ўринбосари, танкили шоир Минҳожиддин Мирзо, раис ўринбосари, шоир Нодир Жонузков, Ўзбекистон халқ шоири Анвар Обиджон, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходимлари — Рустам Мусурмон, Бобур Бобомурод ва бошқа шоир ва ёзувчиларнинг қўшиқлари олқишланди. Тадбир сўнгиде уюшма қошидаги "Ижод" фонди томонидан нашр этилган турли мавзудаги шеър, насрий, бадий-публицистик китоблар туман ҳокимлиги масъуларида ҳада этилди.

Мана, тантана низоюсига етиб, ҳаммамиз ўз манзилларимизга қайтаёلمиз. Шоир Туроб Ниёз эътиборимни ҳонадонларига мамнун қайтаётган тадбир иштирокчиларига қаратди:

— Қаранг, қаранг, одамлар китоб кўлиқлаб қайтишяпти...

Ҳақиқатан ҳам уларнинг қўлларида икки-учтадан китоблар бор эди. Қалбимизга ҳузурбахш илқик югурди. Бу ҳолат ҳаммамизнинг эътиборимизни тортиди. Ахир китоблар тақдими ва тарғибот жараёнида куйиб-пишиб қилган даъватларимиз самараси эди бу.

Ўқтам МИРЗАЁРОВ,
гуруҳ аъзоси

XALQ BANKI

Акциядорлик тижорат Халқ банки жамоаси
27 июнь — матбуот ва оммавий ахборот
востисалари ходимлари кунин билан соҳа
фидоийларини самимий
муборакбод этади.

Юртдошларимизни ҳолис ва ҳаққоний ахборот билан
таъминлашдек масъулиятли, заҳматли ишларингизда
Сизларни куч-ғайрат ҳеч қачон тарк этмасин!

Халқ банки пенсионерлар учун
овердрафт кредит
карталарини таклиф
қилади

Картани очиш	бепул
Карта мuddати	5 йил
Картага пенсия маблағини кириш қилиш	1 кун давомида
Картадан Халқ банки банкмати орқали нақд пул ечиш	бепул
Картадан Халқ банки кассаларида нақд пул ечиш	бепул
Картада пенсиянинг 50 фоизигача маблағ (овердрафт кредит) мавжуд	ушбу маблағдан ҳар ойда пенсия маблағи қилиб тушунча фойдаланиш мумкин
Пенсия овердрафт кредити мuddати	12 ой
Овердрафт кредит фойзи	ойлик 1,33 фоиз

www.xb.uz

info@xb.uz

(0371) 200-00-55

O'ZBEKISTON
ADABIYOTI VA SAN'ATI

Манзилмиз: Тошкент — 100083, Матбуотчилар кўчаси, 32
Электрон манзилмиз: uzas.gzt@mail.ru

Муассис:
ЎЗБЕКИСТОН
ЁЗУВЧИЛАР УЮМСИ

Халқор.ш.з:
akfa

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

Бош
муҳаррир

Ўқтам
МИРЗАЁР

